

Organisasjon for fiskerettshavere i lakse- og sjøaureførende vassdrag

Postadresse: Postboks 9354 Grønland
N-0135 Oslo
Kontoradresse: Schweigaardsgate 34 C, Oslo
Telefon: 2205 4553/ 9285 8495
Telefax: 2217 1787
E-post: post@lakseelver.no
Org nr: 971281693
Bankgiro: 8101 05 37886
Internett: www.lakseelver.no

20/2-2006

Medlemsinfo 1 -2006

Temabilag om laksefiske og deltakelse på Villmarksmessen 30. mars – 2. april 2006

Det brukes svært lite penger på markedsføring av laksefiske i norske vassdrag og mulighetene til å fiske laks er lite synlig for folk flest. Det er for eksempel få annonser om laksefiske i sportsfiskeblader og reiselivsmagasin. De gode laksevaldene i Norge er tradisjonelt lettsolgte. Disse valdene har en svært høy andel gjensalg og selger fiske ofte via nettverkskontakter. De middels gode og mindre gode laksevaldene selges ofte ved fristilt fiskekortsalg. Mangel på god markedsføring og brukervennlige salgsordninger gjør bl. a at befolkningen sitter med et inntrykk av at laksefiske er dyrt og eksklusivt. Vi som kjenner fiskemulighetene i Norge vet at dette er feil, men denne myten gjør at vi ikke klarer å ta ut markedspotensialet i befolkningen. For å slå i hjel myten om det eksklusive laksefiske må fisketilbudene synliggjøres og selges på en profesjonell måte.

Norske Lakseelver utgir et 24 siders laksebilag som trykkes opp i 90 000 eks og sendes ut med aprilnummeret av Jakt&Fiske. I tillegg vil Norske Lakseelver dele ut laksebilaget på Villmarksmessen på Lillestrøm torsdag 30. mars - søndag 2. april (www.villmarksmessen.no). Vi ønsker i bilaget å informere om aktuelle nyheter for sesongen 2006 og annonsere for tilbydere av laksefiske i elver som er medlem i Norske Lakseelver.

Årsmøtet avholdes i Bodø

Årsmøtet i Norske Lakseelver avholdes på Rica Bodø Hotell torsdag 23. mars kl 11.30 til fredag 24. mars kl 15.00. For uten standard årsmøtesaker, vil programmet bl.a. inneholde biotopjustering i vassdrag, lokal forvaltning, rømming av oppdrettslaks og oppleie av laksenotretter.

Prosjekt "Håndplukket Laksefiske"

Innovasjon Norge arrangerte mandag 16. og tirsdag 17. januar 2006 seminar på Rica Hell Hotell for å presentere et nytt prosjekt for markedsføring og salg av tilrettelagt laksefiske til Storbritannia. Til sammen ca 90 tilbydere av tilrettelagt laksefiske og turoperatører deltok. Foredragene er lagt ut på nettsidene våre. De foreløpige målsetningene med det videre prosjektarbeidet er:

- Øke antall britiske laksefiskere til Norge med 1000 innen 2009.

INNOVATION
NORWAY

PROSJEKT
HÅNDPLUKKET LAKSEFISKE
(ARBEIDSTITTEL)
Trondheim, 16.01.6

- Øke omsetningen hos deltakerne med nok. 200 000 i snitt per deltaker.
- Gi det britiske markedet god informasjon og kjennskap til det norske laksefiskeproduktet.
- Øke markeds- og produktkunnskapen om det britiske markedet hos deltakerne.

Interessen fra fisketilbydere for å telta i prosjektet, har etter seminaret vist seg stor.

Personellsituasjonen i Norske Lakseelver

Innovasjon Norge har gjort en avtale om å leie daglig leder i Norske Lakseelver i 40 % stilling som prosjektleder for "Håndplukket Laksefiske". Avtalen gjelder i utgangspunktet ut året. For å kompensere for den reduserte arbeidskapasiteten i vårt sekretariat, vil styremedlem fra Numedalslågen og naturforvalter Ingar Aasestad bemanne kontoret en dag i uka, primært mandag.

Driftsplanprosjektet vellykket, men vi er ikke i mål

Samlet vurdert fremstår "driftsplanprosjektet" som en svært vellykket omleggingsprosess, som i stor grad har nådd sitt hovedmål. Dette framkommer i en evaluering NINA har utarbeidet oppdrag fra Direktoratet for naturforvaltning. Norske Lakseelver er fornøyd med omleggingen til lokal forvaltning, men understreker vi er ikke i mål.

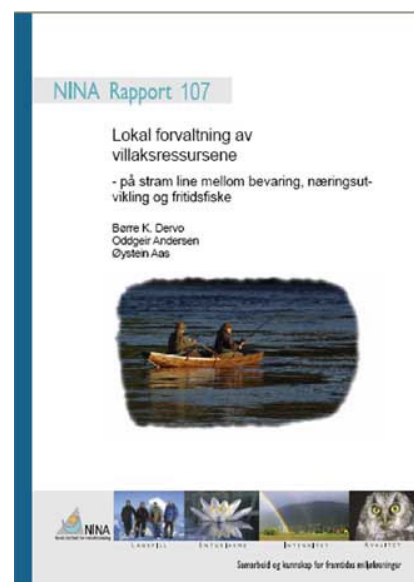
NINA konkluderer videre: "Et stort flertall av informantene er tilfreds med den nye forvaltningsmodellen. De mener at både den biologiske forvaltningen, tilgang til fiske og utvikling av næring ifm. lakseressursene har vist en positiv forbedring pga. driftsplanene. Hele 82 prosent av alle laksevassdragene med årlig fangst av mer en 1 000 kg laks i 2004, har i dag en påbegynt eller ferdig driftsplan. Hovedmålsetningen om at "innen år 2006 skal den praktiske forvaltningen av vilt- og fiskeressursene i den grad det er hensiktsmessig utøves lokalt" er langt på veg oppfylt. Det er imidlertid et forbedringspotensial når det gjelder oppdatering av veiledningsmateriell, styrking av veiledningsapparatet og overføring av ansvar og oppgaver til den lokale forvaltningen. Det ligger også en utfordring i å sikre finansieringen av denne forvaltningsmodellen framover." Hele rapporten kan du lese på www.lakseelver.no.

Norske Lakseelver er også fornøyd med omleggingen til lokal forvaltning, men understreker at vi er ikke i mål. Det må bli slik at fiskerettshaverne selv bestemmer fisketid og fiskeregler i sin elv, innenfor en ramme for bærekraftig høsting. Ellers må elveeierlagene få større innflytelse til å øke fiskestammen i elva. Det er i dag alt for vanskelig å få tillatelse til å bygge fisketrapper, utsetting av fisk og å lage gode leveområder for fisk i elva (biotopjustering). Fiskefondet må også brukes aktivt på tiltak som styrker laksestammen i de ulike elvene. Det vil være en kraftig motivasjon for elveeierlagene dersom de kan søke på fiskefondsmidler hos fylkesmannen. I dag brukes nesten hele fiskefondets 15 mill på oppgaver som styres fra sentralt nivå i Direktoratet for naturforvaltning.

Mange elveeierlag står nå foran en revisjon av gjeldende driftsplan. Som hjelp til dette arbeidet er vi i nå i gang med å utarbeide en revidert driftsplanveileder. 2. generasjons driftsplaner vil nok generelt bli mindre omfattende og mer fokusert på mål og tiltak.

Norge bryter den internasjonale laksevernkonvensjonen ved å kutte kalking

Norske Lakseelver har advart miljøvernminister Helen Bjørnøy mot å stanse den pågående kalkingen av lakseelvene Kvina, Suldalslågen og Jørpelandselva. Dette vil være et brudd på Norges internasjonale forpliktelser overfor laksevernkonvensjonen.

3. februar sendte Norske Lakseelver brev til miljøvernminister Helen Bjørnøy hvor vi advarte mot dette. For elvene det gjelder, får kuttet umiddelbare konsekvenser ved at ungfisk som står i disse elvene kommer til å dø av forsuringsskader når kalktilførselen stanses. Det er videre svært uheldig at det nyoppstartede kalkingsprosjektet i Arendalsvassdraget nå legges på is. Det er her investert 3 mill til å bygge kalkdoserer ved Bøylefoss i 2005. I tillegg har grunneierne og kommunen lagt ned en betydelig innsats.

Kalkingene har i disse vassdragene lagt grunnlaget for reetablering av laksestammer, verdiskaping og næringsinntekter til grunneiere og reiselivsbedrifter og rekreasjon for lokale og tilreisende fiskere.

Norske Lakseelver viste til Norges forpliktelser overfor laksevern-konvensjonen og laksevernorganisasjonen NASCO (North Atlantic Salmon Conservation Organization). Stans i elvekalkingsprosjekter som medfører at laksestammer dør ut vil være i strid med Norges forpliktelser overfor konvensjonen og NASCO om å bevare, restaurere og styrke de ville laksestammene. Dersom miljøvernministeren stanser pågående kalking i forsuringssrammede laksevassdrag, vil Norske Lakseelver ta dette opp med NASCO.

Bakgrunnen for Norske Lakseelvers advarsler er at Direktoratet for naturforvaltning har oversendt et kuttforslag til MD som viser hvordan kalkingene skal tilpasses Stortingets vedtak om å reduseres kalk-bevilgningene fra 100 mill i 2005 til 70 mill i 2006.

Sur nedbør oppstår ved forbrenning av fossilt brensel. Norge kan som storeksportør av olje og gass ikke forvente å bare få ren luft tilbake. Hovedmengden av den sure nedbøren i Norge kommer fra fattige land i Øst-Europa og fra Storbritannia. Det er urealistisk å forvente at disse landene skal finansiere kalking av vassdrag i erkerike Norge. Vi må erkjenne at vi har et kollektivt ansvar for den sure nedbøren og at vi har et felles ansvar for å finansiere kalking av de sure vassdragene. Kalking er en del av miljøkostnadene for Norge AS.

Norske Lakseelver krever at Miljøvernministeren finner penger til fortsatt kalking i Kvina, Jørpelandselva, Suldalslågen og det nyoppstartede kalkingsprosjektet i Arendalsvassdraget.

Vilkår om allmennhetens adgang til fiske ved kalking av vassdrag

Skogeierforbundet, Bondelaget og Norske lakseelver har sendt et felles brev til Miljøverndepartementet om allmennhetens adgang ved kalking av vassdrag. I brevet vises bl.a. til sitat fra Soria Moria erklæringen: "Regjeringen vil utvikle en nasjonal reiselivsstrategi bygget på nærhet til natur og norsk kultur, som ivaretar satsingen på grønt reiseliv og reiselivsnæringen som distriktsnæring."

Med bakgrunn i dette fremmer organisasjonene forslag om nye vilkår som både sikrer allmennhetens adgang til fiske i laksevassdrag og samtidig legger til rette for lokal verdiskaping og næringsutvikling langs laksevassdragene.

- Det skal være forpliktende organisering av grunneierne i vassdraget (som før).
- Det skal utarbeides driftsplan i samarbeid mellom grunneiere og brukere (som før).
- Det skal kunne utvikles et tilrettelagt sportsfiske med salg av pakker hvor fiske, guiding, matservering, overnatting, transport, etc inngår, men tilbudene skal omsettes i et åpent marked der alle hvert år har en reell mulighet til å kjøpe fisket.
- Hvert tilbud/pakke skal ha en varighet på maksimalt 7 dager. Fisket skal kunne omsettes til markedspris.

I tillegg til utvikling av et tilrettelagt fiske bør det tilstrebes å utvikle områder av vassdraget der det selges fiskekort i form av døgnkort. Dersom det innføres begrensninger på antall solgte kort per sone, bør lokale og tilreisende fiskere ha lik mulighet hvert år til å få kjøpt disse kortene.

Styret ønsker obligatorisk organisering.

Erfaringene med driftsplanlegging og lokal forvaltning er at det brukes store ressurser på å få til så god organisering som mulig og at det er vanskelig å finansiere nødvendige tiltak fordi enkelte rettighetshavere står utenfor. På Island ble det på 1970-tallet med hjemmel i deres lakselov, gjort obligatorisk for fiskerettshaverne å organisere elveeierlag på den lakseførende strekningen av vassdrag.

Norske Lakseelver har derfor bedt Direktoratet for naturforvaltning om at § 25 i lov om laksefisk og innlandsfisk endres, slik at det blir obligatorisk for fiskerettshavere i lakseførende vassdrag å organisere seg i ett lag som dekker hele den lakseførende strekning. Kravet om obligatorisk organiseringen må ikke omfatte den økonomiske utnyttelsen av fiskeretten. Kravet om obligatorisk organiseringen bør i utgangspunktet omfatte følgende områder:

- Fiskeregler innenfor rammer fastsatt av det offentlige
- Nødvendig oppsyn knyttet til fiske
- Informasjon om fiske og fiskeregler
- Fangststatistikk og rapportering
- Kultiveringstiltak
- Overvåkning av bestandene
- Fordeling av utgifter knyttet til punktene ovenfor

Det må åpnes for unntak fra hovedkravet om obligatorisk organisering i små vassdrag, f. eks. i elver hvor det årlig fanges færre enn 100 laks, og ved andre særskilte forhold. Bakgrunnen for dette er en erkjennelse av at rettighetshaverne ikke vil lykkes med å ta over lakseforvaltningen uten at alle rettighetshavere er organisert i et forpliktende organ for hele den lakseførende delen av hvert enkelt vassdrag. Dette bekreftes av den senere tids økning av antall saker hvor rettighetshavere og elveeierlag ber Jordskifteretten om å lage bruksordning for sine laksevassdrag.

Denne saken vil bli tema på årsmøtet i Bodø 23. og 24. mars.

Laksefestival i Surnadal 22. – 25. juni 2006

Norske Lakseelver står for det faglige programmet under laksefestivalen i Surnadal (www.norsklaksefestival.no). Program om invitasjon kommer etter påske.

Mangler 30 mill til bekjempelse av lakseparasitten Gyrodactylus salaris

Det kom ingen økning til bekjempelse av lakseparasitten Gyro da Stortingets energi- og miljøkomitee la fram sin innstilling mandag 5. desember. Dette er skuffende og viser at det ikke er politisk vilje til å ta problemene som lakseparasitten skaper for de ville laksestammene på alvor.

Komiteen påpeker viktigheten av å utrydde parasitten, men er, i likhet med tidligere komiteer, ikke villig til å bevilge de pengene som må til for å kunne lykkes. Det hjelper lite med fine ord og en økning på 1 million når vi mangler anslagsvis 30 millioner for å kunne gjennomføre de tiltak handlingsplanen legger opp til.

Regjeringen vil kun gjennomføre sluttbehandling (aluminium) av Lærdalselva og ny behandling i Steinkjervassdraget i 2006. Utover dette vil Regjeringen kun følge med på situasjonen i de andre smitteregionene.

Vi trenger å gjennomføre flere nye tiltak, slik at vi kommer på offensiven i forhold til lakseparasittens utbredelse i Norge. Herunder må vi starte bygging av fiskesperre i Driva og gå i gang med kjemisk behandling av de smittede vassdragene i Romsdalsregionen og Vefsnregionen. Disse tiltakene gjentatte ganger blitt forskjøvet i tid, og man vil heller ikke i 2006 komme i gang i disse regionene hvis ikke bevilgningene økes vesentlig.

Kjemisk behandling av vassdragene med surt aluminium er mer miljøvennlig, men dyrere enn rotenon. Det er derfor nødvendig å øke bevilgningene. I henhold til Direktoratet for naturforvaltnings reviderte handlingsplan for bekjempelse av gyro trengs det 55 millioner til gyrobekjempelse i 2006 og 76 millioner i 2007.

Norge har et internasjonalt for å bevare og styrke den atlantiske villaksen. Med dagens bevilgningsnivå må en regne med at parasitten vil spre seg til stadig nye vassdrag, med utrydding av nye verdifulle laksestammer.

Norske Lakseelver har tilbudt å arrangere et miniseminar for stortingets energi- og miljø komitè om bekjempelse av lakseparasitten Gyrodactylus salaris. Formålet med seminaret er å gi medlemmene i komiteen oppdatert kunnskap om hvor langt man har kommet i å utvikle en ny metode med aluminium og syre i forhold til behandling med rotenon og hva forvaltningsmyndighetene planlegger videre. Vi mener at økt faglig kunnskap vil gi medlemmene et bedre grunnlag for å fatte riktige beslutninger om bekjempelse av lakseparasitten.

Stans tildeling av stamfisklokaltet i foreslått nasjonal laksefjord!

Norske Lakseelver og Suldalslågen Forvaltningslag har sendt brev til Fiskeri- og kystminister Helga Pedersen der vi ber henne stanse tildelingen av ny oppdrettslokaltet for stamfisk til Erfjord Stamfisk A/S ved Teigane i Hylsfjorden i Rogaland. Selskapet søker nå om å etablere seg inne i et fjordområde som har hatt status som sikringsone og som er foreslått som nasjonal laksefjord. Dette er stikk i strid med Stortingets intensjon med sikringssonene og de nasjonale laksefjordene.

Erfjord Stamfisk A/S har siden selskapet ble etablert i 1986 holdt til i Erfjorden, som ligger lenger sør. Det er oppsiktsvekkende at dette selskapet nå søker om å etablere seg inne i et fjordområde som har hatt status som sikringsone og som er foreslått som nasjonal laksefjord. Resultatet av dette er at det blir mer oppdrettslaks inne i fjorden. Dette er stikk i strid med Stortingets intensjon med sikringssonene og de nasjonale laksefjordene sier styreleder Aage Wold i Norske Lakseelver.

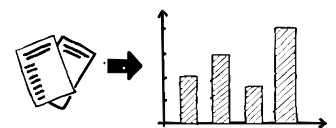
Dersom Erfjord Stamfisk A/S får etablere seg med en ny oppdrettslokaltet inne i Hylsfjorden, vil dette slå beina under troverdigheten til hele ordningen med nasjonale laksevassdrag og laksefjorder.

Fangstrapporering

Norske Lakseelver sender ut et spørreskjema til ca 150 elveeierlag om fangststatistikken. Bakgrunnen er å få mer kunnskap om hvordan fangstdataene samles inn i dag og hvordan dette kan bli bedre fremover. Fangststatistikken er historisk sett det viktigste referansematerialet for bestandsutviklingen, og vil være hovedverktøyet for å overvåke variasjoner i lakseoppgangen framover.

Fangststatistikk er også viktig for markedsføring og salg av tilrettelagt sportsfiske i laksevassdrag. God fangstrapporering som viser fangstene for hvert vald/ elveavsnitt med antall fisk per km elvestrekning og antall fisk per innsats (antall stenger) bryter opp det tradisjonelle bildet der de elvene som har størst fangst i antall tonn laks (Tana, Namsen, Gaula og Numedalslågen) alltid kommer øverst på fangststatistikken. I elfefisket ser vi blant annet behov for at det for hver fisk som fanges føres opplysninger om; fangst dato, art, størrelse, sone/vald, redskap. I tillegg bør fangstrapportene ha opplysninger om fisk som settes tilbake igjen (fang og slipp).

Uansett om fangstdataene skal brukes til å fremskaffe kunnskap om fiskestammene eller til å markedsføre og selge sportsfiske i elver, har vi et felles mål om at tilnærmet 100 % av fiskerne rapporterer resultatet av fiskingen. Videre må vi lage et system der fangsten kun registreres en gang og at dataene kan samles i databaser, trekkes ut og distribueres i flere kanaler etter behov.

Status rømming

De siste fem årene har 3,3 millioner laks rømt fra norske oppdrettsanlegg. Bare hittil i år er det rømt like mange oppdrettslaks som hele den norske villaksbestanden til sammen. I fjor forsvant 731.000 oppdrettslaks og hittil i år har 425.000 fisker rømt. Det er mer enn første halvår i fjor. Til sammenlikning er innsiget av villaks fra beiteområdene i Atlanterhavet i størrelsesorden 500 000 – 1 mill individer.

Nyere forskning tilsier at vi i løpet av få tiår ikke lenger vil ha ville laksebestander slik vi kjenner dem i dag, dersom rømmingene fortsetter på samme nivå som hittil. Tiltakene som så langt er satt i verk har vist seg å være utilstrekkelige og det er behov for å sette i verk nye og mer effektive tiltak umiddelbart. Norske Lakseelver deltok på møte om rømming i Fiskeridirektoratet i Bergen 14. desember 2005, med krav om at:

- det innføres individmerking av all oppdrettslaks
- det tas i bruk steril laks
- det settes i gang utvikling av nye produksjonssystemer som er rømmingssikre
- det innføres nye nasjonale laksefjorder. Inntil oppdrettsnæringen får kontroll på rømmingene må vi ha oppdrettsfrie kystområder utenfor de viktigste laksevasdragene (nasjonale laksefjorder).

Fangsttallene for 2005

I markedsføringsammenheng er antall fiskeopplevelser vel så viktig som antall kilo. Framover vil vi derfor i større grad fokusere på antall fisk fanget i de forskjellige vassdragene. I oppsummeringen under er derfor oppgitt antall fisk, med vekt oppgitt i parentes. Det er for 2005 registrert en fangst av om lag 247 000 laks, sjøaure og sjørøye (518 tonn) i elvene i 2005. Det er omtrent 53 000 stk (110 tonn) flere enn i 2004, men vel 62 tonn mindre enn i 2003. Fangsten var fordelt på 148 000 (423 tonn) laks og 99 000 (95 tonn) sjøaure og sjørøye. I forhold til året før var det en vektbasert økning på 33 prosent for laks og 6 prosent for de to andre fiskeslagene.

Gjennomsnittsvekten for laks gikk ned fra 3,3 kilo i 2004 til 2,9 kilo i 2005.

Namsenvassdraget produserte flest fiskeopplevelser i 2005 med en total fangst på over 12 700 fisk (34,1 tonn). Gaula var imidlertid det største vassdraget regnet ut fra vekt, med en fangst på 37,5 tonn (8175 stk). Dette er en økning på 10,3 tonn fra 2004. Den beregnede fangsten i Tana med bielver er 33,8 tonn. Dette er 52 tonn mindre enn i 2003.

Fangsten i Sør-Trøndelag øket med 49 prosent beregnet på vektbasis. Dette kan ha sammenheng med at organisasjonen "Elvene rundt Trondheimsfjorden" har kjøpt opp en del kilenotretter fra sjølaksefiskerne som et ledd i å øke oppgangen av villaks i elvene.

Vedlegg:

- Fiske & Vilt
- Elvefangster 2005

